

Beleidskeuzes uitgelegd:

Doelen: Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde prestaties en effecten?

Het IPCEI instrument moet een belangrijke ondersteuning vormen voor nieuwe grootschalige waterstofprojecten in Nederland en in andere Europese landen. De projecten die voor subsidie in aanmerking willen komen in de eerste golf richten zich op de innovatieve ontwikkeling van waterstoftechnologie in de mobiliteit en de productie van elektrolysecapaciteit. Op dit moment zijn projecten met duurzame waterstoftechnologie nog niet commercieel haalbaar. Door waterstoftechnologie te stimuleren via het IPCEI-traject wordt ook de innovatieve toepassing van waterstof gestimuleerd en zodoende dus ook innovatieve technologieën die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van de bredere waterstofketen. Om dit te bewerkstelligen stelt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) € 35 miljoen beschikbaar voor de eerste golf van het IPCEI waterstof (IPCEI Technologie).

Beleidsinstrument: Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren?

De genoemde middelen stelt het ministerie beschikbaar via de bestaande subsidiemodule voor IPCEI-projecten. Dit betreft een investeringssubsidie. Voor deze middelen komen alleen projecten in aanmerking die hebben deelgenomen aan de voorbereidende handelingen voor de eerste golf van het IPCEI waterstof en door de Nederlandse overheid voor pre-notificatie zijn opgegeven.

Financiële gevolgen: Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?

De financiële gevolgen voor de Rijksbegroting betreffen € 35 miljoen. Deze middelen zijn reeds bij de Miljoenennota 2022 gereserveerd. De middelen zijn uitsluitend beschikbaar voor de door de Europese Commissie goedgekeurde projecten in de IPCEI technologie golf voor de verwachte looptijd van 2022 tot en met 2025. De definitieve looptijd hangt af van de definitieve selectie van projecten. Via de subsidiemodule zal EZK de geselecteerde projecten niet meer steun verlenen dan strikt noodzakelijk is. De subsidiebehoefte wordt uitvoerig getoetst door zowel de Europese Commissie als de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Nagestreefde doeltreffendheid: Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten?

Via het IPCEI-traject kunnen projecten genotificeerd worden om staatssteun te kunnen ontvangen, waarbij nationale overheden meer steun aan projecten kunnen geven dan onder de gangbare steunkaders. De projecten die EZK wil steunen via het IPCEI hebben geen andere mogelijkheid om voldoende subsidies aan te vragen om hun project te realiseren.

Met de IPCEI-deelname beoogt het kabinet een impuls te geven aan de ontwikkeling van de bredere waterstofmarkt en de daarvoor benodigde technologieën, als toevoeging op het generieke instrumentarium dat alleen (beperkte) ondersteuning biedt aan waterstofproductie en infrastructuur en minder op de innovatieve productie en risicovoller opschaling van de nieuwe technologie.

De gewenste effecten zijn onder andere lagere kosten en kleinere risico's voor toekomstige vergelijkbare projecten: door de lessen die de aanvragers leren met

hun demonstratieprojecten leveren zij relevante informatie op voor andere marktpartijen.

Nagestreefde doelmatigheid: Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?

Door waterstoftechnologie te stimuleren middels het IPCEI-traject beoogt het kabinet de benodigde technologische ontwikkeling van waterstof verder op gang te brengen. Het gaat om een incidentele subsidie: EZK beoogt met beperkte, gerichte ingrepen de beoogde technologische ontwikkeling op gang te brengen. Projecten zullen definitief worden geselecteerd afhankelijk van de rangschikkingscriteria in de IPCEI subsidiemodule en de beoordeling door de Europese Commissie op basis van het IPCEI steunkader.

Evaluatieparagraaf: Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?

Subsidieontvangers moeten jaarlijks gedurende de looptijd en bij vaststelling van de subsidie rapporteren over de voortgang ten opzichte van het beoogde projectplan, de behaalde resultaten, de financiële realisatie en eventuele voorziene vertragingen/tegenvallers. Deze rapportages zijn grotendeels openbaar – uitgezonderd van bedrijfsvertrouwelijke informatie – waardoor andere bedrijven en organisaties hiervan kunnen leren.

Met hun projectplan moeten bedrijven bijvoorbeeld vooraf aantonen welke resultaten (op te leveren prototypes, productiefaciliteiten, patenten, etc.) zij beogen te realiseren aan de hand van de opgegeven activiteiten (aanschaf van installaties, aanleg van faciliteiten, inzet van personeel, etc.) en welke uitgaven daar tegenover staan. De resultaten en activiteiten moeten ook in de tijd geordend worden. Het is op basis van deze informatie dat EZK zal bepalen of de projecten op schema lopen gedurende de subsidieperiode en achteraf zal beoordelen of de projecten succesvol waren.

Om te bepalen of de projecten leiden tot een snellere marktontwikkeling moeten de indieners van tevoren expliciet maken hoe zij opgedane kennis gaan delen. Na afloop van het project kan EZK dan beoordelen in hoeverre de indieners deze kennis succesvol aan andere marktpartijen hebben overgebracht, op basis van hun plannen voor kennisdisseminatie (als onderdeel van het projectplan).

De evaluatie van het IPCEI waterstof wordt onderdeel van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) net als alle andere instrumenten gerelateerd aan het Klimaatbeleid en start uiterlijk in 2025.